This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

Central
1851
394

600042224K

33.

299.

CAN NEWYDD:

YN YR HON Y DANGOSIR FOD YR

Amser a'r dull o gyfeillachu â'u gilydd

SY GAN

Leuenctyd yr Oes hon,

YN LLADRADAIDD, YN ANLLAD, YN DWYLLODRUS,—AC YN HOLLOL AFRESYMOL, ANNGHYFREITHLON, AC ANYSGRYTHYROL; AC HEFYD YN ARWAIN, YN NATURIOL, I'R HOLL BECHODAU CASAF A FFIEIDDIAF, AC I'R BARNEDIGAETHAU TRYMAF YN Y BYD HWN A'R BYD A DDAW:

Yr hyn sy ddigon eglur

DRWY YR YSGRYTHYRAU, AC HEFYD ANEIRIF O SIAMPLAU YN EIN GWLAD.

GAN BENJAMIN EVANS.

Gwedi ei chymeradwyo gan amryw

O WEINIDOGION YR EGLWYS SEFYDLEDIG,

A rhai o honynt y Beirdd goreu yn Nghymru;

A chan y Parch. THOMAS PHILLIPS, D. D. Neuaddlwyd;

A chan Gyfarfod Misol y Trefnyddion Calfinaidd

YN SIR ABERTEIFI,

A gynnaliwyd yn Llanarth, Gorphenaf y 24 a'r 25, 1833.

"A phan oleuodd y boreu, wele Leah ydoedd hi.
Nid mewn cydorwedd ac anlladrwydd.
Na fydded i chwi gyd-gyfeillach â gweithredoedd anffrwythlon y tywyllwch.
Ymgedwch oddiwrth bob rhith drygioni.
Llygad y godinebwr sydd yn dysgwyl am y cyfnos.
A'r holl buteinwyr sydd a'u rhan yn y llyn sydd yn llosgi â thân." &c. &c.

ABERYSTWYTH:

Argraffwyd gan Esther Williams, Heol-y-Bont.

MDCCCXXXIII.

[ENTERED AT STATIONERS' HALL.]

AT Y DARLLENWYR.

Wrth weled ac ystyried ychydig ar yr amser, y lleoedd, a'r dull o gyfeillachu â'u gilydd sy gan leuenctyd ein gwlad, a'r canlyniadau dychrynllyd sydd yn deilliaw o hyny, fe'm tueddwyd i osod yr hyn a ganlyn ger eich gwydd; nid am fy mod yn meddwl ei fod yn berffaith a difai, nac ychwaith yn ddigonol i beri diwygiad a gwaredigaeth oddiwrth y fath bethau ffiaidd ac ofnadwy, yr hyn sydd yn warth mawr i'r wlad yn gyffredin, ac yn waradwydd i rai a elwir yn Gristionogion—a pha faint mwy i rai yn proffesu duwioldeb a gonestrwydd! A chan nad yw yn gymeradwy gan ein Hieuenctyd gadw Duw yn eu gwybodaeth ar y mater hwn, ond yn hytrach ymroi i drythyllwch, am hyny mae Duw yn eu rhoddi hwynt i fynu i wyniau gwarthus, i anmharchu eu cyrph eu hunain, ac i gyflawni pob aflendid yn un chwant. Rhuf. i. 21–32. Eph. iv. 17–19. *Y neb a ddarlleno yr adnodau hyn, ystyried. Gobeithio gan hyny y bydd hyn fel moddion, dan fendith yr Arglwydd, i ddeffroi ein gwlad yn gyffredinol yn erbyn y bwystfil ofnadwy hwn sydd yn gyru ein Hieuenctyd (bron yn un fintai) tua dinystr a chelledigaeth! Yn enwedig yr wyf yn gobeithio y bydd i bob Enwad crefyddol o'r hyn lleiaf, yn ddiwahaniaeth, fod yn llafurus iawn, drwy gynghori, rhybuddio, a gweddio mwy na mwy am i Dduw fendithio eu llafur. A'r penau teuluoedd kefyd yn gwbl yr un modd; yn nghyda bod yn ymdrechgar iawn i roddi amser gweddus a phrydlon at hyn yma—a keb hyn nis gellir myned yn mlaen yn llwyddiannus. Gan hyny, ymgryfhawn, ymwrolwn, a chydweithredwn; ac yna ni gawn weled a mwynhau y diwygiad, yn wladwriaethol, yn grefyddol, yn deuluol, ac yn bersonol—mewn dedwyddwch tymhorol a lleshad tragwyddol. Hyn yw ewyllys a gwir ddymuniad eich ufydd was,*

B. EVANS.

Lletty John, Gorph. 29, 1833.

Can Newydd, &c.

1.

ER amser yr hen Adda, y dyn fu gynta' 'rio'd,
Mae rhywbeth yn naturiaeth, dynoliaeth, byth yn bod ;
Crew'd ef mewn diniweidrwydd a phur santeiddrwydd Duw,
Ond heb ' yngeledd gymhwys,' nis gall'sai'n hwylus fyw.

2.

Mae'r duedd fyth yn para, yr amser yma o hyd,
Am Asen i'n haddasu, ac i'n cynhesu'n glyd ;
Ond rhyfedd rhan y rhei'ny, a mawr ddaioni yw,
Cael Gwraig heb gam, yn gymhwys. yn ol ewyllys Duw.

3.

A'r ffordd i'w chael yn addas, a thrwy briodas bur,
Yw'n unig 'nol rheolau a deddfau Duw i'w dir :
Am hyn gweddiwn arno, i'n cyfarwyddo o hyd,
Yn mhobpeth a'r a wnelom tra byddom yn y byd.

4.

Fe dd'wed y Ddwyfol 'Sgrythyr, mewn geiriau eglur im',
Bedwaredd o'r Pregethwr, 'dall ungwr anmheu dim,
Mae'n profi drwy resymau mai gwell yw dau nag un ;
'Rwyf finau 'nawr yn gwbl o'r meddwl hyny f' hun.

5.

Sant Paul yn ei Epistol rhagorol at 'r Hebre'd,
Wrth bawb a fedd 'r Ysgrythyr, mewn geiriau eglur dd'wed,
Am bob priodas weddus, mai anrhydeddus yw ;
Ond hyll, fe'r holl, butelnwyr yn gywir farna Duw.

6.

Er hyny y pechod hwnw a'i glwyf sy'n llanw'n gwlad,
Gan ddiofal blant i ddiafol, drwy rym 'r uffernol had :
Mae ef â'i scîl ysgeler, yn arfer medr maith,
Gael pawb yn blant i'w hunan, a gwneud yr aflan waith.

7.

Peth goreu fedd yn foddion i hudo'r dynion hyn,
Yw'u cael hwy gyd wneud arfer, 'nol swpper garu'n dyn ;
A'i ddyben ar y dibyn, bob gradd, yw enyn greddf,
Gael tori, cyn ystyried, y seithfed gair o'r ddeddf.

8.

Mae'n achos wylo i weled, na chwaith i glywed fod
Un dyn mewn gwlad Grist'nogol dan fath annuwiol nod,
O ddysgwyl am y cyfnos, a dylyn hirnos faith ;
'Does neb ond godinebwyr mewn gwewyr am y gwaith.

9.

Mae'r lledrith hwn fel lladron, a'r gwaetha' o ddynion sydd
Yn turio tai a'u tori, a'u nodi wrth oleu'r dydd ;
Hwy dd'ont o'u ffau â ffugiau ar eu wynebau ma's,
[illegible] fydd porthi eu nwydau cas.
A'u bwriad, cyn y [illegible]

10.

A'r dydd pan dêl mae dolur, a gwewyr yn ddilai,
Fel dychryn glyn marwolaeth yw'r alaeth i'r fath rai ;
'Nol syrthio i'r halogrwydd, euogrwydd wed'yn ddaw,
Nes gwasgu'r dyn yn hollol mewn rhyw annhraethol fraw.

11.

Mae heddyw briodasau, oes ddegau'n ddigon gwir,
Yn byw mewn mawr aunghydfod, a thrallod ar bob tir,
Nas gwel'sid un o'r iauau, hyd angeu'n fyr neu faith,
Oni buasai i anniweirdeb, godineb, ddechreu'r gwaith.

12.

A chyda hyny hefyd gwnaeth bethau enbyd iawn,
O fewn eiu bro a'n bryniau mae'i ddrwg effeithiau'n llawn :
Gwnaeth rai i garu cwrw, a bod yn feddw o hyd,
Nes bod yn llwyr adfydus, anghenus yn y byd.

13.

A gwario tiroedd cyfain, a lleoedd llydain mawr,
Bod wed'yn y gresynaf a'r llymaf ar y llawr ;
Myn'd wed'yn i gardota, ac i ladrata'n wir,
Nes gwneud i'w gyrfa i orphen o dan y crogbren îr !

14.

Fe ddygodd i'r fath ffinder, do'n sicr lawer un,
Nes tyngu, rhegu, a rhwygo, a mawr ddibrisio'i hun ;
Ac ereill i garcharau, dan flin ofidiau maith ;
A rhai o'u gwlad gartrefol, byth i estronol waith.

15.

Bod maes y nos fu'n achos, yn ddios lawr tro,
I symud rhai ugeiniau i angeu yn ein bro ;
Wrth aros maes 'nol chwysu, a gwlychu yn y gwlaw,
Fe gaed clefydau marwol, angeuol maes o law.

16.

Ar filoedd dygodd heintiau, clefydau poethion cas,
Nes drewi o'r bron a braenu, a phydru eu cyrph i ma's :
A marw cyn eu hamser, fe fwy na hanner oes ;
A myn'd o'r pla daearol, i ddyoddef bythol loes !

17.

Esgorwyd gan buteiniaid fastardiaid fwy na rhi',
Er cywilydd mawr a gw'radwydd o'r bron i'n brŏydd ni ;
Mae rhai'n yn awr ar biwyfoedd yn lluoedd yn mŏb lle,
Yn pwyso'n drwm â ffrithi, a phoeni gwlad a thre'.

18.

O ! gymaint wnaeth o w'radwydd i enw a chrefydd Crist !
Mae heddyw i'r werinos fawr achos bod yn drist ;
Gwnaeth rwygiad mewn eglwysydd, mewn gwlad, a threfydd mawr,
Rhai dewr mewn gras, a grymus, yn gwyfus ga'dd i lawr !

19.

Yn Israel gynt bu helynt, aeth lawr o honynt hwy,
'R un dydd dair mil ar hugain, yn gelain dan y clwy' :
Fe dyfodd nes cael Dafydd a'i gerdd dan gerydd trwm,
O achos gwraig Urias, anaddas oedd y c'lwm.

20.

Pan fyddo mewn oedfaon, yr addewidion rhad
Yn cael eu dal yn gyson i'r dynion dua' ga'd,
Am faddeu'u holl bechodau drwy rinwedd angeu'r gro's,
Er hyn bydd rhai yn cysgu, o achos caru'r nos !

21.

Pwy dd'wed faint y miuteioedd sy'n lluoedd wedi eu lladd,
Wrth garu'r nos, puteindra y trecha' arnynt ca'dd;
Maent heddyw'n gelaneddau, er galarnadau maith,
Can's lladdodd hwn, feddyliwn, ei fyrddiwn lawer gwaith!

22.

Pan fyddo'r nos yn nesu, O 'r llawenychu sy,
Gan bawb o'r hen buteinwyr, a'r godinebwyr hy',
I gael eu blysig bleser, dry eto'n chwer'der chwith,
Mewn gwlad heb un drugaredd, ond rhinciau dannedd byth.

23.

Bu llawer llanc yn Nghymru yn caru foreu a nawn,
Yn gu heb gas, yn gyson, am flwyddau'n ffyddlon iawn;
Dangosai i'r ferch yn ebrwydd serchogrwydd goreu 'rio'd,
Anwyldra digyffelyb, ei well 'doedd bosib' bod.

24.

Ac hefyd caid gwobrwyon, a rhoddion gan y gwalch,
Bob math, y goreu a garai, nes byddai'r ferch yn falch;
Ni choeliai yn ei chalon nad diddrwg, gwirion, gwar,
Oedd ef, a'r mab didwyllaf, ffyddlonaf ar y dda'r.

25.

Ai gyd ag ef i'r gwely, a hyny yn nyfnder nos;
Yr hyn sy ddigon eglur i'r 'Sgrythyr lân yn gro's:
A phob yn radd, debygwn, meddyliwn gwnai'r un llaith,
I hudo'r anwyl gariad gyflawni'r anllad waith.

26.

'Nol hyny troe y ffalsiwr yn fradwr, twyllwr mawr,
Y gwaetha' o neb 'rwy'n coelio fu'n rhodio daear lawr;
Adroddai gas gelwyddau, a holl wendidau'r ferch,
'R un oreu gynt o garai, lle unwaith rhoddai'i serch!

27.

Ond wed'yn ei difrio, a'i gwaradwyddo'n gas,
Rhoi arni bob enllibau, a'r enwau casaf ma's;
'Nol iddi, druan, ddechreu i newid lliwiau a llun,
Cael fe allai 'nol puteinio'i llofruddio gan yr un!

28.

Ai'r llanc 'nol hyn i ddianc o grafanc deddf y tir,
Heb gosp am waith mor 'sgeler, a hyn dros amser hir,
Trwy dyngu mewn brawdlysoedd ar gyhoedd gelwydd noeth ;
Am hyn bydd eto gofio pan elo'r byd yn boeth.

29.

A chyn i'r yrfa orphen, a myn'd o'r ddae'ren faith,
Daeth pwysig farn dymhorol, arteithiol am y gwaith ;
Er dianc rai blyneddau ar holl gyfreithiau'r llawr,
Daeth Duw o'r nef a'i gyfraith, a'i heffaith fu mor fawr

30.

Ar lawer nes gwallgofi gan rym y c'ledi hwn,
Oedd wasgfa ar eu lwynau a'u cydwybodau'n bwn ;
Enogrwydd fel mynyddau o bwys, a fflamiau tân,
Heb arwydd o ymwared i'w weled byth yn mla'n !

31.

Ond syrthio i lwyr anobaith, lle mwyaf diffaeth sy,
Sef troell neu ran o'r trallod sy 'ngwaelod uffern ddu ;
Fe lethodd mewn fath ddychryn, do'n sydyn lawer un,
Nes gwneud mewn amryfusedd ryw ddiwedd iddo ei hun.

32.

Gwnaeth llawer grogi eu hunain, nes bod yn gelain gas,
A llawer gym'rodd wenwyn, o'r byd i'w dirwyn ma's ;
Aeth llawer i afonydd, a rhai dros greigydd 'lawr,
Nes gorphen 'r annuwioldeb yn nhrag'wyddoldeb mawr !

33.

Gwnaeth llawer dori eu gyddfau a'r prif wythienau gyd,
Nes darfod yn ddychrynllyd eu symud maes o'r byd ;
A llawer ddarfu saethu eu hun, a brathu eu bron,
Nes gwneud o'u gwirfodd achos i ado'r einioes hon.

34.

Gan rym cydwybod euog, gynddeiriog, bigog, gas,
Oedd dan eu bron yn rhuo, ac yn bytheirio i ma's
Gnofeydd a chyhuddiadau, a dychrynladau mawr,
Nes danynt syrthio'n hollol dan fythol lid i lawr !

35.

'Peth ddygodd fath euogrwydd, oedd mewn anhadrwydd fyw,
Heb feddwl am y cyfri', nac ofni deddf na Duw,
Nes dryllio yn ddisymwth, 'nol bygwth lawer gwaith,
Fel na b'o meddyginiaeth, nac iachawdwriaeth chwaith.

36.

Ond gwraidd yr holl bechodau, a'u canlyniadau syn,
Sy o ddechreu'r Gân i'w diwedd, fu am y trosedd hyn,
Sef caru'r nos mewn gwely, mae hyny yn warth i'n tir,
Mae'n ddull a phryd anweddus, cywilyddus yw yn wir.

37.

Mae'n arwain mor naturiol, fel ffrwd lifeiriol gref,
I'r holl bechodau casaf, ffieiddiaf dan y nef:
Paham na chredai'r meibion, a'r merched gwirion llaith,
Eu bod hwy'r nos o lawer rhy dyner at fath waith!

38.

Mae'r dull o gyfeillachu mewn GWELY, ar hyd y Nos,
Nac mewn un man pryd hwnw, yn dwyn rhyw chwerw lo's;
A sangu uffern isod a'i thrallod yn ddiau,
Os na wna Duw o'i fawredd yn rhyfedd drugarhau.

39.

Os darfu neb i *gario*, neu rodio'r tân yn noeth,
Heb losgi'i draed a'i fynwes oll yn yr eiriasˆ poeth;
Mwy rhyfedd os achubwyd, os cadwyd neb y nos,
Wrth garu, gan Dduw Iago, heb syrthio yn y ffos!

40.

Chwi welwch 'nawr yn amlwg, ond O! mae'n olwg syn,
'Daw dyn yn rhydd i bobpeth wrth wneud yr unpeth hyn;
'R hen ddiafol, farwol effaith, bob awr am anrhaith sydd;
Wrth gym'ryd ganddo'ch hudo, gwnewch gofio'r llid a fydd!

41.

Dyn mochaidd, anifeilaidd, dyn ffaidd, claidd, cas,
A wnaiff ei gâr, un gywrain, a'i wraig yn buten ma's,
Cyn myn'd mewn brwd briodas, sydd urddas addas fraint,
Er byw mewn glân ddiweirdeb, a rhag gwdineb haint.

42.

Mae'n hollol afresymol, anysgrythyrol yw,
Mae'n tori parch ac urddiad, cymeriad dynol ryw;
'R un fath yn wir a lladron yn union yw pob rhai,
F'o o un i ddeg neu chwaneg, yn rhedeg 'ddeutu tai!

43.

Y Dwyfol gyfarwyddyd rhag chwantau ie'nctyd, yw
Ymgadw 'mhell oddi wrthynt, a rhagddynt ffoi at Dduw
Am ras i fyw yn dduwiol, er pob rhyw gnawdol chwant,
A dylyn ffordd cyflawnder, 'r hyn fethodd llawer cant.

44.

'Dwy'n meddwl dim fod Pedr ar fedr gwadu Crist,
Ond canlyn pell wnaeth hwnw i wylo'n chwerw driat;
Fel hyny yn ddiattal mae Belial wrthi o hyd,
I gael heb drais i drosedd a llygredd bawb yn nghyd.

45.

Am hyny, feibion, gwyllwch, gochelwch 'r hon a ddêl
A'i genau'n llyfn, a'i gwefus yn felus fel y mêl;
Trodd lawer â'i deniadau, a'i hami eiriau teg,
Rhai'n archolledig gwympodd, hi laddodd lawer deg.

46.

A'i diwedd drodd yn ddineod, yn wermod, sorod sur,
Fel sarph yn ei brathiadau, pigiadau, poenau a chur:
Ond 'nawr awn at yr Iesu gael gras i dynu'n gro's
I'n hanian felldigedig, 'n enwedig ar hyd nos!

47.

'Rwy'n addef bod yn anodd, heb nerth goludoedd gras,
I roddi hebio'n union ein holl arferion cas;
Ond gwell bod yn amddifad o'r fraich a'r llygad de',
Na chael o'u hachos boeni, a cholli byth y ne'.

48.

Anffrwythlon waith tywyllwch, O ciliwch rhagddo'n hwy,
Anlladrwydd a chydorwedd boed diwedd arnynt mwy;
Ymddygwn yn fon'ddigaidd, yn weddaidd, hyny fydd
Yn rhodiad anrhydeddus a gweddus wrth liw dydd.

49.

'Daiff neb i ffair na marchnad y nos, gael dillad clyd,
Nac unmath o 'nifeiliaid, ond ffyliaid mwya'r byd ;
Yn awr wrth ini edrych, pob rhai yn chwennych aydd
I brynu pob ceiniogwerth wrth brydferth oleu'r dydd.

50.

Fe ddengys hyn fod gwaeledd a llygredd dynol ryw,
Yn waeth nag un creadur mae'n eglur greodd Duw,
Pan aiff, wrth gael ei hudo a'i dwyllo gan y ddraig,
Mewn t'wllwch, dan ei ddwylo, y nos i geisio GWRAIG !

51.

Os ceir un ddoeth, rinweddol, annhraethol yw ei chlod,
'Does yn y byd mor werthfawr a chlodfawr a hi'n bod :
Ond os y nos eir 'chwilio neu geisio un heb wg,
Trwy d'wllwch du a budredd, pa ryfedd cael un *ddrwg*.

52.

Ca'dd Jacob gynt ei dwyllo a'i hudo i ryw ffos,
Ac fe ga'dd hirfaith benyd am gym'ryd gwraig y nos ;
Meddyliodd y cai Rahel fwyn dawel yn ei ffrost,
Ond beth oedd ganddo'r boreu ond Leah 'r llygaid tost !

53.

Ca'dd hyn yn gerydd cyhoedd tra buodd yn y byd ;
'Sgrifenwyd ef yn rhybudd i'r gwledydd oll i gyd :
Am hyny'r ie'nctyd cofiwch os rhodiwch 'nol eich chwant,
Na ddiengwch heb ryw ffiangell, ddim ambell un o gant.

54.

A chwithau ferched siriol, anfeidrol fydd eich braint
O gadw'ch hun yn ddiwair, heb gellwair â'r fath haint ;
Ond ffoi rhag llygredigaeth, a'r brofedigaeth pan
B'o diafol yn ei gosod—mae'r cnawd yn hynod wan.

55.

Heb feddwl cyfeillachu neu garu'r nos yn hwy,
O ! ferched bach, atolwg na wnewch y mawrddrwg mwy ;
Ond caru'r dydd yn unig yw y buredig drefn
Sy'n ol duwioldeb perffaith, a chyfraith wrth ei chefn.

56.

Boed ichwi, anwyl ferched, ystyried hyn mewn pryd,
Fod twyll yn y ffyddlona' o feibion Adda i gyd;
Am hyny rhag eich llithio, a syrthio'n wael eich llun,
Cyn caru mewn tywyllwch, dewiswch fod heb un.

57.

Os gwnewch chwi hyn o ddifri', daioni'r tir fwytewch,
Ond cleddyf byth a'ch difa os para'n gyndyn wnewch;
Rhaid myn'd i'r ffwrn uffernol, a byw mewn bythol boen,
Mewn cadwyn dyn, a cherwyn o wenwyn llid yr Oen!

58

Ymdrechwch, ben teuluoedd, i gyd yn lluoedd llon,
Nid mathru mwy ond meithrin yn ddibrin 'r arfer hon,
Trwy roddi amser prydlon, yn ffyddlon heb nacau,
I garu'r dydd, er ffyniant a llwyddiant i barhau.

59.

Cymhellwch eich morwynion, eich plant, a'ch gweision oll,
'Wneud caru'r dydd yn arfer, cyn swpper yn ddigoll;
Dangoswch fod boddlonrwydd, serchogrwydd i bob rhai;
Os na cheir hyny, cofiwch drwy d'wyllwch d'ont i'ch tai.

60.

A'u holl ymadrodd ofer, a'u 'sgeler anllad waith,
A wneir yn eich anneddau a'ch teiau'n hyd eich taith,
I chwi bydd rhai'n i'w rhifo yn gryno'r dydd a ddaw,
Os na chewch faddeu'n hollol, cewch fythol boen a braw.

61.

Doed pawb yn awr yn wrol, gael rhwystro'r diafol du
I hudo'r werin wirion i'r cyffion yma'n llu;
Pe b'ai pob un yn ddyfal gael attal hyn o wawd,
Eu braint yn sicr fyddai, er fe allai'n groes i gnawd.

62.

'N enwedig pob pen teulu, heb fethu mwy o hyd,
Ond ymdrech hwy â'r ie'nctyd, gael ymlid hyn o'r byd;
Heb ddadleu gwag resymau, ond geiriau i gyd bob darn
A ddalio dân a phurdeb, dysgleirdeb goleu'r farn.

63.

Deffrowch, bob rhyw grefyddwyr, pregethwyr, gwylwyr glew,
Cynghorwch, de'wch i weddio am ladd a chwympo'r llew ;
A'r le'nctyd hardd, bob graddau, de'wch ohwithau o un fryd,
Cawn wed'yn arno goncwest heb orchest yn y byd.

64.

A thyna dorf luosog o arfog ddynion ddaw,
O gymysg byd ac eglwys, yn gymhwys fel un llaw,
Sef 'rhei'ny bawb a lithrodd, a gwympodd ar y ma's,
O hyfryd fryn diweirdeb i bwll godineb cas.

65.

'Nawr 'rhai'n a gŷr eu goreu o blaid y blodeu glân,
Rhag myn'd ar goll i gellwair, fel llawer mil o'r bla'n ;
Rho'nt amser a diddigrwydd, serchogrwydd, heb ddim cro's,
Can's gwyddant hwy drwy brofiad mai anllad iawn yw'r nos.

66.

A Bibl ac addewidion, bendithion, rhoddion rhad,
A'n Brenin a'i gyfreithiau, rheolau tref a gwlad,
A gweddi'r holl dduwiolion, angelion os bydd raid,
Ac oll fedd Duw ei hunan—y cyfan fydd o'n plaid !

67.

O Arglwydd Dduw'r Jehofa, rhagflaena'r bwystfil ladd,
Na thurio'r byd a'th eglwys, yn gymhwys fel y badd ;
Dod arno gadwen gadarn yn ngwaelod uffern drist,
Doed hyn i ben yn ebrwydd, drwy'n Harglwydd Iesu Grist.

68.

Fel b'o i'r byd arbedol lonyddwch hollol mwy,
Gan hwn y baich o bechod, sy'n awr yn hynod glwy' :
A gras ein Harglwydd Iesu fu'n prynu ar y pren,
Cymdeithas Duw a'i Ysbryd in' hefyd byth. Amen.

DIWEDD.

E. WILLIAMS, ARGRAFFYDD, ABERYSTWYTH.